

PIONIERSBULLETIN

Kwartaaljournaal Pioniersbrigade | Pioniers van de Toekomst

Revue symposia

De symposiumgroep heeft het coronajaar benut om via de website terug te kijken op alle gehouden symposia sinds de oprichting van Pioniers van de Toekomst. De onderwerpen zijn uiteindelijk nog steeds actueel en prikkelend. Daarnaast heeft de 'Duurzame Troonrede' van 2020 uitgelicht. Hoogleraar Jan Jonker presenteert hierin 'zeven breekijzers' die moeten bijdragen aan een meer duurzame en menswaardige maatschappij. Een oproep tot actie die niet misstaat in de rij van symposia die de pioniers georganiseerd hebben. Voor wie het allemaal nog eens na wil lezen: <https://www.pioniersvandetoekomst.nl/symposium/>

Symposium 2018

Duurzaamheidskrant maakt gemis evenementen goed

Als alternatief voor het in 2020 niet kunnen houden van (reguliere) evenementen, hebben de pioniers op 4 november de krant 'De Duurzame Poldersamenleving' uitgebracht. Het hele project heeft de belangstelling voor het werk van de pioniers een boost gegeven.

Het project bestond naast de krant uit de vernieuwing van de websites www.pioniersvandetoekomst.nl en www.energiepioniers-nop.nl, de lancering van www.voedselbosemmeloord.nl en het hanteren van een contentkalender voor sociale media. Dat de krant goed gevallen is, blijkt uit de eerste reacties van de aanwezigen bij de brigadevergadering van 18 november: "Het geeft een heel goed beeld van wat we betekenen voor de polder. Mensen reageren verrast dat er zoveel bij ons gebeurt" en "Het is kort en krachtig geschreven, inspirerend om te lezen en het geeft goed weer hoe professioneel Pioniers van de Toekomst is".

Mogelijk heeft de promotie een aanzuigende werking op nieuwe vrijwilligers. Peter Brouwer deelt mee dat de krant in ieder geval een directe melding heeft opgeleverd van iemand die energie van een windmolen wil leveren.

Duurzaamheidsaward gedragen door publiek

De uitreiking van de duurzaamheidsaward heeft, zoals bedoeld was, veel meer betekenis gekregen door het publiek erbij te betrekken.

Na een oproep via de media werden er door het publiek vijf nominaties ingediend. De jury - bestaande uit Anjo Simonse, wethouder van Noordoostpolder, Angela Weerden, Adviseur projecten stichting Carrefour en Corine Flipse, directeur particulieren Rabobank Noordoostpolder-Urk - selecteerde hieruit een top-3 waarop door het publiek gestemd kon worden via de website van de pioniers.

Bob-methode

Er zijn maar liefst 650 stemmen uitgebracht. Met een overmacht aan stemmen hebben de broers Dirk en Rienk Bernhard met hun bedrijf Berdi in Nagele de duurzaamheidsaward 2020 gewonnen. Zij werden genomineerd vanwege de door hen ontwikkelde BOB-methode voor biologisch onkruidbeheer.

De uitreiking van de bokaal moest uiteraard ook zonder publiek plaatsvinden. De broers Bernhard namen echter de

- vervolg van pag. 1 -

Voor sommige themagroepen had de krant dikker gemogen, maar - afgezien van het kostenplaatje - had dat de lezers waarschijnlijk minder naar de websites getrokken. Die interactie was ook één van de doelstellingen van het project. Op de websites kwamen gespreid tot het eind van het jaar alle artikelen nog eens voorbij en in veel gevallen zijn ze inhoudelijk uitgebreider. Via links en QR-codes in dit bulletin wordt nogmaals naar die artikelen en filmpjes verwezen.

Als er één schaap over de dam is...

V.l.n.r.: campagneleider Polderstroom Frans van de Lindeloof en leveranciers Anne en Tjitte de Groot

Er was een lange adem voor nodig, maar Energie PioniersNoordoostpolder heeft een eerste overeenkomst kunnen sluiten met een eigenaar van een windmolen in Noordoostpolder.

EPN-voorzitter Peter Brouwer noemt de aanwinst een direct gevolg van de krant 'De Duurzame Poldersamenleving'. "Hiermee komt het project Polderstroom goed op gang. We zijn positief gestemd dat er nu meerdere bronnen komen."

De eerste overeenkomst is gesloten met landbouwbedrijf De Groot aan het Klutenpad in Creil. Op het bedrijf staat sinds 1995 een windmolen die 1,2 miljoen kwh per jaar produceert. Sinds 2018 zijn daar nog eens 980 zonnepanelen bijgekomen, goed voor 200.000 kwh per jaar. Het bedrijf heeft een overproductie waarmee zo'n 350 huishoudens van stroom kunnen worden voorzien.

"Toen de markt vrijkwam hebben we aan verschillende partijen stroom geleverd", vertelt Anne de Groot, "Het is bijzonder leuk dat

- vervolg van pag. 2 -

gelegenheid te baat een demonstratie van de BOB-methode te geven. Hiervan is een filmpje gemaakt: <https://www.pioniersvandetoekomst.nl/uitreiking-duurzaamheidsaward-2020/>

Op de pagina staat tevens een mooi overzicht van de uitreikingen van de duurzaamheidsaward sinds 2013.

NOP BOX goed ontvangen

Van de met de duurzaamheidskrant gelanceerde NOP BOX zijn ruim 200 verkocht. Daarnaast bestelde Mercatus 80 boxen om als kerstpakket weg te geven en Odd Fellows 69. De eerste NOP BOX stond in het teken van de Akker van de Toekomst en bestond uit producten die daar geoogst zijn: rode bieten, aardappelen, veldbonen, uien en gepelde en op Schokland geplette havermout. De box werd aangevuld met pompoenen van Boerderij aan de Dijk. In december kon de box nogmaals besteld worden. Toen zijn nog eens 43 boxen los verkocht.

- vervolg van pag. 2 -

we het nu kunnen leveren aan een partij die ervoor kan zorgen dat het ook in de regio doorgeleverd wordt.” Zijn vader, Tjitte, vult aan: “Het is ook mooi dat het initiatief genomen is om het in de regio te houden. Daar willen wij graag in participeren.”

Voor meer informatie over de start van de campagne Polderstroom: <https://www.energiepioniers-nop.nl/articles/o39polderstroom-komt-nu-echt-op-gango39/>

Project Agri Rain Control wordt steeds concreter

De cleantechpioniers richten hun aandacht op efficiënt en duurzaam transport van water naar de akker. Hun project Agri Rain Control is inmiddels zo concreet dat het een subsidietraject in kan gaan.

Voorzitter Guido Mangnus gaf in de brigadevergadering van september een presentatie, waarvan een videosamenvatting is gemaakt: <https://www.pioniersvandetoekomst.nl/cleantechpioniers/>

De cleantechpioniers hebben intussen niet stilgezeten. Ze hebben zich verder laten informeren door specialisten op het gebied van waterkwaliteit en richten zich nu op het schrijven van een conceptplan voor het aanvragen van subsidie. “We hopen vanuit een subsidie wat mensen aan te kunnen trekken om het project meer gang te geven.” Met dat doel heeft de groep tevens een aantal

Acties fairtradegroep

De fairtradegroep heeft met de duurzaamheidskrant twee activiteiten gelanceerd. Zo is het eerste muurschild uitgereikt aan Wereldwinkel Emmeloord:

<https://www.pioniersvandetoeekomst.nl/articles/ook-fair-trade-laait-het-zien/>

Winnend recept 'kan zo op de kaart'

Ook werd de aftrap gegeven voor een receptenwedstrijd van fairtrade producten in combinatie met streekproducten. Centraal stond de pompoen uit Noordoostpolder. Deelnemers konden een basispakket met ingrediënten afhalen bij de Wereldwinkel.

De wedstrijd werd coronaproof zonder proeverij gehouden. De deelnemers stuurden hun recepten met foto's in. Die zijn beoordeeld door Guust en Colinde de Nijs van restaurant Le mirage en Agnes Olgers namens de fairtrade-groep.

- 5 -

- vervolg van pag. 3 -

sollicitaties uitstaan voor studenten van hoge scholen. Vanuit het veld is, mede dankzij de duurzaamheidskrant, al meer interesse getoond voor de ideeën die de groep ontwikkelen.

Voedselbos 2021 naar volledige omvang

De opening van Voedselbos Emmeloord werd vanwege corona een aantal keren opgeschort, maar in aanloop naar de uitgave van de duurzaamheidskrant is het bos op 8 oktober toch officieel geopend.

'Mede dankzij corona, kregen de beperkt aanwezige genodigden al heel wat te zien. De omstandigheden maakten dat de vrijwilligers in alle rust konden werken en dat hebben zij ook volop gedaan.

"Menig grote stad zou hier jaloers op zijn", zei wethouder Marian Uitdewilligen die de opening verrichtte, "Het staat er gewoon, dankzij het werk van vrijwilligers". [<https://www.voedselbosemmeloord.nl/articles/o39menig-grote-stad-zou-hier-jaloers-op-zijn039/>]

De aanwezigen kregen na de opening in groepen een rondleiding. Deze werden gegeven door de beide imkers en vrijwilligers van het voedselbos, Tiem van Veen en Arend Netjes. Taco Buissant des Amorie was hierbij aanwezig en kan een rondleiding aanbevelen: "Het was heel informatief. De gidsen weten heel veel te vertellen. Het is zeker de moeite waard om een rondleiding aan te vragen".

- 5 -

- vervolg van pag. 4 -

3 december werd de hoofdprijs uitgereikt bij Le mirage door wethouder Anjo Simonse. Winnaars waren de schoonzussen Mariska Scholtens en Jannie Verhage. Hun recept kan volgens de jury 'zo op de kaart'. Als eerbetoon nam Le mirage hun pompoenfudge op in een thuisdiner. Voor meer informatie en de winnende recepturen:

<https://www.pioniersvandetoekomst.nl/articles/winnend-recept-kan-zo-op-de-kaart>

Educatie

De werkgroep educatie zit in de eerste ontwikkelingsfase en is op zoek naar partijen die mee willen denken. Agnes Olgers is vanuit Aves betrokken bij de ontwikkeling van het lesprogramma. "Vooralsnog zit er vanwege corona nog niet zoveel schot in. Maar ik probeer de link met de pioniers wel zoveel mogelijk te noemen, zodat we daar straks ook iets in kunnen gaan betekenen."

- vervolg van pag. 4 -

Een aantal vrijwilligers van de vaste groep, toegesproken tijdens de opening van het voedselbos

Educatie

Met de opening van het bos staan er her en der QR-bordjes, waarmee wandelaars op hun eigen telefoon informatie kunnen ophalen over bomen en planten. Tegelijkertijd is de website www.voedselbos Emmeloord.nl gelanceerd, die inmiddels boordevol nieuws staat. Zo gauw de omstandigheden het toelaten gaan de educatieve activiteiten van start. Een werkgroep is al bezig met de voorbereiding en heeft plannen die variëren van rondleiden tot het organiseren van picknicks en workshops koken met producten uit het bos. Uitvalsbasis wordt het monumentale houten gebouw op het terrein, dat de gemeente begin 2021 laat renoveren.

Voortgang

In 2021 wordt het voedselbos uitgebreid naar de volledige omvang van zes hectare. Van de nog te ontwikkelen twee hectare concentreren de werkzaamheden zich op de rand. Vrijwilligers halen de zieke essen weg, zodat die geen gevaar meer op kunnen leveren voor wandelaars. De kern van het perceel laten ze over aan de natuur. Die mag daar zijn gang gaan.

De groep vaste vrijwilligers bestaat inmiddels uit achttien personen. De projectleiding hoopt er echter op dat omwille van de continuïteit meer mensen zich aan zullen melden.

Elektrische deelauto moet als olievlek uitvloeien

Elektrisch rijden in een deelauto. "Ik geloof erin", zegt René Halsema, "de generatie van mijn kinderen zal niet eens meer een eigen auto aan willen schaffen".

- 6 -

Vacatures

Er zijn meerdere vacatures binnen de geledingen van de Pioniers van de Toekomst. Op bestuursniveau zijn gesprekken gaande met kandidaten voor de voorzittersrol. Daarnaast zijn er nog twee in te vullen plekken binnen het bestuur. Ook binnen de symposiumgroep zijn twee vacante plekken. Mocht er meerdere belangstellenden zijn, dan wordt afhankelijk van hun interesses uiteraard gekeken of zij bij een van de andere thema-groepen aan kunnen sluiten.

Wereldwinkel definitief dicht

Wereldwinkel Emmeloord sluit na 27 februari 2021 definitief. De sluiting staat niet op zich. Van de 400 wereldwinkels in Nederland is de helft al verdwenen en daarmee ook de landelijke vereniging. Ook de winkel in Emmeloord draait steeds vaker verlies én er vindt geen verjonging plaats in het team vrijwilligers, dus is sluiting onvermijdelijk.

Educatie over fairtrade is sinds Noordoostpolder Fairtrade Gemeente is, ondergebracht bij de Pioniers van de Toekomst. De door de Wereldwinkel ontwikkelde leskisten voor scholen, wil Annie van Zwol graag in beheer houden.

- vervolg van pag. 5 -

Halsema is coördinator van het Netwerk Energieneutraal waar Pioniers van de Toekomst ook in participeert. “We hebben lang gezocht naar een project dat binnen de themagroep mobiliteit zou passen. Er zijn in de markt best wel partijen te vinden die met deelauto's werken, maar die zijn meer gericht op het stedelijk gebied. Uiteindelijk zijn we uitgekomen bij MobiNoord dat zich met name richt op het landelijk gebied.” Aangezien het netwerk geen entiteit is, trekt het voor onder meer subsidieaanvragen op met de pioniers. “Samen met de pioniers willen we het deelauto-project van de grond krijgen.” Halsema gaf tijdens de brigadevergadering tekst en uitleg over het project.

MobiNoord

Het deelauto-project richt zich in eerste instantie op Emmeloord, omdat de provincie een onderzoek in de dorpen heeft lopen. Dat betreft MAAS: mobility as a service. MAAS is gericht op oplossingen om de mobiliteit in de dorpen te verhogen en verbeteren. “Als projectgroep vinden we het uiteraard mooi dat al die onderzoeken plaatsvinden, maar wij willen aan de andere kant ook iets concreets neerzetten om mensen te laten zien en te laten ervaren dat het kan. Daarom zijn we in gesprek gegaan met MobiNoord over wat er nodig is om te beginnen met twee elektrische deelauto's in Emmeloord.”

Met sponsoring vanuit het bedrijfsleven en een bijdrage van de gemeente kon er op 21 november worden gestart met twee deelauto's. Ondanks relatief weinig media-aandacht hadden zich voor aanvang al vijftien personen aangemeld als testrijders. Marketingtechnisch was 'deelauto's op De Deel' de opzet, maar dat was niet haalbaar vanwege het nog ontbreken van laadpalen op De Deel. Nu heeft een deelauto de Paardenmarkt als standplaats en de andere het parkeerterrein bij het gemeentehuis.

- 7 -

Polderstroom

Polderstroom moet gemeengoed worden. Jetze Kempenaar van Geohita BV, consument Bets de Kroes en producenten Anne en Tjitte de Groot vertellen in onderstaande filmpjes waarom zij voor polderstroom gaan: <https://www.energiepioniers-nop.nl/video/>

<https://youtu.be/nTftpBI5fMo>

<https://youtu.be/uqHAYLLKe2E>

https://youtu.be/V_AUc6kNIgY

Tekst en opmaak:
Margé Hof Publicaties

- vervolg van pag. 6 -

René Halsema ©gem. NOP

Tweede auto

Deelnemers sluiten een abonnement af en betalen daarnaast gebruikskosten per kilometer en per uur. De gebruikskosten verschillen per abonnement. Halsema geeft als voorbeeld: "Er is een abonnement dat heel goed werkt als 'tweede auto'-abonnement. Daarvoor betaal je 75 euro per maand aan abonnementskosten en daarnaast 24 cent per km en 1 euro p/u dat je de auto mee hebt. Dan ben je goedkoper uit dan wanneer je zelf 5- à 10.000 kilometer per jaar rijdt in een tweede auto die je in bezit hebt."

De projectgroep hoopt zo snel mogelijk uit te kunnen breiden naar meerdere auto's door de hele polder heen. "De businesscase van Mobi is: zo gauw ze 375 euro aan abonnementen hebben in een wijk of dorp, dan zetten ze er een auto bij. Dat gaat om vijf abonnees per wijk of dorp, dus wij denken dat we heel snel op kunnen schalen. Daarnaast hebben we door sponsoring en de bijdrage van de gemeente een soort bufferpot om op een later tijdstip uit te breiden richting andere wijken en dorpen."

Promotie

Het welslagen van het deelauto-project is dus afhankelijk van het aantal mensen dat een abonnement afsluit en de auto gaat gebruiken. "Als netwerk hebben wij ons er een jaar aan gecommitteerd om zoveel mogelijk animo en abonneenthouders te vinden. Zodat het zich als een olievlek gaat uitspreiden. Want hoe groter de dekking met allerlei auto's, hoe hoger het gebruik, denken wij." Henk Tiesinga roept de pioniers op het binnen hun achterban te gaan promoten. "Binnen je buurt en binnen het bedrijf waar je werkt. Vijf abonnementen en er staat weer een auto!"

De motivatie moet zijn om laagdrempelig zonder de aanschaf van een auto toch te kunnen rijden in een nieuwe elektrische auto en zo een bijdrage te leveren aan duurzaamheid. Reserveren van een deelauto gaat volgens Halsema eenvoudig met de Mobi-app op je telefoon. Abonneenthouders krijgen op de vastgestelde tijd een code waarmee ze de auto ontgrendelen. Hij plaatst eerlijkheidshalve wel een kanttekening. "Ten opzichte van een eigen auto vereist het planning. Een eigen auto staat altijd klaar, terwijl je een deelauto moet reserveren. Het vraagt dus een andere manier van omgaan met mobiliteit, maar dat is vooral een stukje gewinning. Persoonlijk geloof ik heel sterk in de deelauto-economie."